

KRAJSKÝ
PAMIATKOVÝ ÚRAD
KOŠICE

VEREJNÁ KNIŽNICA JÁNA BOCATIA V KOŠICIACH	
Dátum: 15. 4. 2019	
Produkčné číslo: 159 / 2019	Číslo v:
Prílohy/lísty:	

váš list zo dňa 12.03.2019

číslo konania: KPUKE-2019/8179-4/26050/LB

vybavuje / kontakt: Mgr. Z. Labudová, PhD. / 055-2455 827 / podatelna.ke@pamiatky.gov.sk

Košice, 03.04.2019

Krajský pamiatkový úrad Košice (ďalej len „správny orgán“), ktorý je podľa § 11 odseku 1 zákona číslo 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) vecne príslušným správnym orgánom a podľa § 9 odseku 5 pamiatkového zákona je miestne príslušným správnym orgánom na úseku ochrany pamiatkového fondu a podľa § 29 odseku 1 zákona číslo 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) na základe súčasného stupňa poznania kultúrno – historických hodnôt podľa § 32 odseku 2 pamiatkového zákona vydáva toto

rozhodnutie:

zámer obnovy, špecifikovaný v žiadosti vlastníka: Mesta Košice, Trieda SNP 48/A, v dlhodobom nájme: Košického samosprávneho kraja, Nám. Maratónu mieru 1, 042 66 Košice podľa zmluvy č. 2011002641 zo dňa 13.12. 2011 za účelom zabezpečenia rekonštrukcie budovy, realizácie prístavby a prevádzkovania verejnej knižnice, podanej dňa 12.03.2019 na správny orgán vo veci posúdenia zámeru obnovy časti národnej kultúrnej pamiatky **Hviezdoslavova 5, Košice**, zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu ako „škola“ pod číslom 1155/1 (ďalej len „kultúrna pamiatka“), na parcele číslo 9, okres: Košice I, obec: Košice – Staré mesto, katastrálne územie: Letná, podľa výpisu z listu vlastníctva č. 11620, **v rozsahu:**

- obnova vstupných dverných výplní v počte 2 ks na južnej a východnej uličnej fasáde budovy, popísaná v priloženom písomnom návrhu postupu repasácie dverí a postupu pri jej vykonaní,

je prípustný

z hľadiska záujmov, chránených pamiatkovým zákonom, a podľa § 32 odseku 4 pamiatkového zákona pre prípravu a vykonanie zámeru obnovy správny orgán **určuje tieto podmienky:**

1. Metódou obnovy jestvujúcich dverných výplní východnej a južnej fasády bude **umelecko-remeselná obnova jestvujúcich dverných výplní zodpovedajúcimi stolárskymi postupmi** so zachovaním a doplnením všetkých ich pôvodných prvkov a detailov.
2. Pri obnove jestvujúcich dverných výplní východnej a južnej fasády je nutné:
 - dôsledné odstránenie starších náterov, bez poškodení štruktúry dreva (len šetrné opaľovanie, uprednostniť brúsenie),
 - doplnenie chýbajúcich drevených prvkov v identickom tvare a materiáli, ako sú pôvodné (najmä z exteriérovej strany sú nutné doplnky - dorezávky chýbajúcich drevených častí z dubového masívu)
 - vytmelenie prasklín v dreve kvalitným tmelom, ktorý je farebne a tvarovo stály, odolný proti poveternostným vplyvom,

- následné naniesenie transparentného vodou riediteľného konzervačného laku v polomatnej, resp. matnej úprave na exteriérovej strane výplní tak, aby bola prezentovaná prirodzená farba a kresba dreva,
 - po overení pôvodnej farebnosti z interiérovej strany dverných výplní naniesť kryciu farbu v tenkej vrstve v pôvodnej farebnosti na interiérovej strane výplní,
 - doplnenie kovových častí dverných výplní: doplniť chýbajúce prvky ozdobných ornamentálnych mriežok na okenných otvoroch výplní, doplniť chýbajúce obrtličky na okenných otvoroch krídiel tiež v rovnakom tvare, ako sú zachované,
 - odstránenie všetkých súčasných typizovaných kľučiek so štítkami a osadenie nových štítkov s kľučkami v pôvodnej veľkosti (štítky budú mať rovnakú veľkosť, ako je otláčok pôvodných, viditeľných na výplniach) v historizujúcom analogickom tvare, štýlovo korešpondujúcom s neorenesančným tvaroslovím dverných výplní, vzhľad kovu bude mosadzný – návrh týchto doplnených prvkov prerokuje vlastník alebo poverený zhotoviteľ so správnym orgánom v dostatočnom predstihu pred ich osadením,
 - oplechovanie spodnej časti dverí medeným plátom pre ich ochranu je možné len v spodnej časti dverí do výšky spodných dvoch líšt (overiť však, či tieto líšty už nie sú sekundárne).
 - odstrániť z dverných výplní sekundárne doplnky, najmä prehodnotiť osadenie poštovej schránky na východnej výplni, túto schránku opätovne neumiestňovať na obnovenej dvernej výplni, je možné osadiť menšiu vhodnú schránku na fasádu na vhodné miesto,
 - je možné vykonanie umelecko-remeselných prác na obnove výplní v dielni zhotoviteľa, je však nutné dočasné zabezpečenie vstupov do budovy náhradnými výplňami, ktoré tu budú osadené na primeraný čas len v lehote, nutnej na repasáciu výplní v dielni zodpovedajúcimi umelecko-remeselnými postupmi.
3. Umelecko-remeselnú obnovu môže vykonať len odborník – umelecký remeselník - stolár so špecializáciou na drevo - pričom vlastník zabezpečí, aby sa správne orgánu preukázal príslušnými referenciami z obnovy (nie výmeny) drevených historických konštrukcií (okenných či dverných výplní).
 4. Počas obnovy výplní vlastník, resp. nájomca a zhotoviteľ zabezpečia konanie **kontrolného dňa na obnove výplní**, ktorý sa bude konať po presunutí dverných výplní do dielne a po sňatí a ich očistení od sekundárnych prvkov a náterov. Na kontrolný deň vlastník, resp. zhotoviteľ prizve pracovníka správneho orgánu, ktorý vykonáva metodický dohľad nad obnovou kultúrnej pamiatky, a tu sa dohodne a špecifikuje ďalší postup na obnove výplní a o tejto skutočnosti správny orgán spíše záznam zo štátneho dohľadu.
 5. Vlastník oznámi písomne (alebo e-mailom) správne orgánu v predstihu minimálne 8 pracovných dní začiatok prác na obnove a predpokladaný koniec obnovy časti kultúrnej pamiatky, podľa § 32 odseku 4 pamiatkového zákona.
 6. Vlastník preukazne oboznámi s týmto rozhodnutím aj realizátora/realizátorov prác na obnove.
 7. Každú závažnú zmenu a zmenu oproti alebo nad rámec tohto rozhodnutia vlastník vopred prerokuje a predloží na odsúhlasenie správne orgánu podľa § 32 odseku 2 pamiatkového zákona.

Štátny pamiatkový dohľad na úseku ochrany pamiatkového fondu bude vykonávať správny orgán, podľa § 32 odseku 13 pamiatkového zákona.

Rozhodnutie podľa § 44a pamiatkového zákona po uplynutí troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti stráca platnosť, ak v tejto lehote nebol vykonaný úkon, na ktorý sa vzťahuje.

Odôvodnenie

Vlastník kultúrnej pamiatky: Mesto Košice, Trieda SNP 48/A, 040 11 Košice v dlhodobom nájme: Košického samosprávneho kraja, Nám. Maratónu mieru 1, 042 66 Košice, podľa zmluvy č. 2011002641 zo dňa 13.12. 2011, za účelom zabezpečenia rekonštrukcie budovy, realizácie prístavby a prevádzkovania verejnej knižnice podal dňa 12.03.2019 na správny orgán žiadosť o posúdenie zámeru obnovy časti národnej kultúrnej pamiatky Hviezdoslavova 5 v Košiciach vo veci zámeru obnovy vstupných dverných výplní v počte 2 ks na južnej a východnej uličnej fasáde budovy, návrh postupu obnovy je popísaný aj v priloženom písomnom návrhu repasácie dverí a postupu pri jej vykonaní. Predmetnú budovu prenajal vlastník do dlhodobého nájmu Košickému samosprávnemu kraju na dobu určitú 40 rokov. V objekte Košický samosprávny kraj prevádzkuje Verejnú knižnicu Jána Bocatia v Košiciach.

Objekt vznikol v minulosti ako účelová školská budova pre mestskú ľudovú školu v roku 1897 a postavili ju podľa projektu Michala Répászkeho, významného košického staviteľa a architekta, v štýlovom výraze neskorého historizmu, resp. eklektizmu, s výraznými neorenesančnými prvkami. Súčasťou tvaroslovného a štýlového výrazu uličných fasád sú aj zachované historické dverné výplne na južnej a východnej fasáde budovy v pomerne plastickom neorenesančnom tvarosloví, pričom obe výplne sú tvarovo a materiálovo totožné a pochádzajú z doby vzniku objektu. Podľa popisu v návrhu sú výplne zložené z dvoch častí – vnútorný plášť tvorí smrekový masív s náterom a vonkajšiu plastickú časť materiálovo tvorí rezbársky a stolársky zhotovený pohľadový dubový masív.

Správny orgán preskúmal obsah žiadosti a preskúmal aj súvisiace archívne materiály a odborné podklady. Dňa 28.03.2019 vykonal zisťovanie na mieste samom a prerokoval rozsah plánovanej obnovy s povereným zamestnancom p. Mgr. Kolarčíkovou, z prerokovania urobil písomný záznam značky KPUKE-2019/8179-3/24419/LB. Zistil, že predmetné dverné výplne, ktoré majú byť obnovené, sa nachádzajú na južnej a východnej fasáde národnej kultúrnej pamiatky - ide o vstupné dverné výplne do budovy z juhu a východu. Majú prevýšený, segmentovo ukončený otvor. Obe výplne sú tvarovo a materiálovo totožné. Tvoria ich dve krídla s kazetovaním v dolnej tretine výplne a okenným otvorom v horných dvoch tretinách. Spodné kazetovanie je tvorené vystupujúcim diamantom, osadeným v zrkadle s ušami v rohoch. Hornú časť krídiel tvorí edikulový motív s trojuholníkovým štítom, v ktorom je umiestnený segmentovo ukončený okenný otvor. V rohoch dverných krídel sú polpilastre, v strede je krycí stĺpik vo forme pilastra s kompozitnou hlavicom. Predel medzi krídlami a horným preskleným segmentovo ukončeným svetlíkom tvorí široký horizontálny pás diamantovania s trojicou konzôl (umiestnených nad stĺpikmi) a ukončenie profilovanou rímou. Okenné výplne dverných krídiel sú odnímateľné a zaistené dvomi pántmi a dvomi obrtlíkmi, z toho niektoré chýbajú. Aj horná okenná výplň svetlíka je odnímateľná a zaistená štyrmi obrtlíkmi. Materiál, z ktorého sú vyhotovené výplne, je dubové drevo, ktoré je zo strany exteriéru prejavované ako pohľadové, vo farbe a štruktúre dreva. Je však rozsušené a vypraskané, miestami s úbytkami a chýbajúcimi drevenými prvkami, ktoré je potrebné doplniť. Výplne však nejavia známky narušenej geometrie, doliehajú. Zo strany interiéru je náter vo farbe slonovej kosti. Kovania – dverné závesy, viditeľné zo strany interiéru, sú staršie, zrejme pôvodné. V minulosti boli odstránené pôvodné kľučky, aj štítky na oboch výplniach, a nahradené boli nevhodnými typizovanými výrobkami z oboch strán výplní. Chýbajú tiež niektoré prvky z mriežok v okenných otvoroch krídiel. Na výplni na východnej strane je nevhodne umiestnená veľká biela poštová schránka, ktorá narúša vzhľad výplne.

Správny orgán vzhľadom na zámer vlastníka, ako i na záujmy pamiatkovej ochrany predmetnej budovy súhlasí s navrhovanou obnovou, definovanou v predloženom návrhu postupu obnovy, ktorý navrhuje zachovanie a remeselnú obnovu jestvujúcich výplní. Ako metódu obnovy s prihliadnutím na zámer obnovy vlastníka správny orgán **určil umelecko-remeselnú obnovu jestvujúcich dverných výplní zodpovedajúcimi stolárskymi postupmi so zachovaním a doplnením všetkých ich pôvodných prvkov a detailov.** Vo výrokovvej časti správny orgán špecifikoval podrobne podmienky obnovy predmetných výplní, ktoré sledujú hmotné zachovanie, ošetrovanie, ako aj vhodnú pamiatkovú prezentáciu dverných výplní po obnove. Správny orgán žiada tiež konanie kontrolného dňa po presunutí dverných výplní do dielne a po sňatí a ich očistení od sekundárnych prvkov a

náterov. Na kontrolný deň vlastník, resp. zhotoviteľ prizve pracovníka správneho orgánu, ktorý vykonáva metodický dohľad nad obnovou kultúrnej pamiatky, a tu sa podrobnejšie dohodne a špecifikuje ďalší postup na obnove výplní.

Správny orgán požaduje, aby vlastník, resp. nájomca oznámil písomne (alebo e-mailom) správny orgán v predstihu minimálne 8 pracovných dní začiatok prác na obnove a predpokladaný koniec obnovy kultúrnej pamiatky, podľa § 32 odseku 4 pamiatkového zákona preto, aby správny orgán mohol vykonávať pamiatkový dohľad.

Správny orgán pri svojej úvahe vychádzal najmä z ustanovenia § 27 pamiatkového zákona, v ktorom sa uvádza: „*Základná ochrana kultúrnej pamiatky je súhrn činnosti a opatrení vykonávaných na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu*“.

Správny orgán pri svojej úvahe postupoval v súlade s koncepciou Zásad ochrany pamiatkovej rezervácie: Mestská pamiatková rezervácia v Košiciach (ďalej len „Zásady“), spracovaných podľa § 29 odseku 2 a 3 pamiatkového zákona, ktoré sú dokumentom na vykonávanie základnej ochrany pamiatkového územia, účinných odo dňa 01.09.2005.

Zásady sú uverejnené na webovom sídle Pamiatkového úradu Slovenskej republiky v sekcii: <http://www.pamiatky.sk/Content/ZASADY/Kosice/Zasady-PR-Kosice-publikacia.pdf>.

O tomto dokumente vydalo Mestské zastupiteľstvo v Košiciach uznesenie č. 885 dňa 27.10.2005. Na oficiálnej stránke mesta Košice sú Zásady publikované v rozšírenej verzii, doplnenej podrobnými vysvetlivkami v sekcii: http://old.kosice.sk/img/publikacia/Historia_Kosic.pdf. Skrátenejšia verzia je publikovaná na stránke: <https://static.kosice.sk/s/69f8a0176dc2ae58d1bab0ce7>.

Podľa § 32 odseku 4 pamiatkového zákona správny orgán preskúmal predložený zámer obnovy časti kultúrnej pamiatky býv. školy a pre zabezpečenie ochrany pamiatkového fondu uložil i určité povinnosti vlastníkovi, špecifikované vo výroku, ktoré je povinný vlastník resp. nájomca splniť.

Toto rozhodnutie po nadobudnutí právoplatnosti **oprávňuje** vlastníka k podaniu na príslušnom stavebnom úrade v navrhovanom rozsahu obnovy.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, Cesta na Červený most 6, 814 06 Bratislava. Odvolanie je potrebné doručiť na Krajský pamiatkový úrad Košice, Hlavná 25, 040 01 Košice. Toto rozhodnutie je možné preskúmať súdom až po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Ing. Kristína Markušová
riaditeľka

Krajský pamiatkový úrad Košice

Doručuje sa

1. Mesto Košice, Trieda SNP 48/A, 040 11 Košice
2. Košický samosprávny kraj, Nám. Maratónu mieru 1, 042 66 Košice

Na vedomie

- ① Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach, Hviezdoslavova 5, 040 01 Košice
2. Mesto Košice – stavebný úrad, pracovisko Košice – Staré Mesto, Hviezdoslavova 7, 040 01 Košice
3. Krajský pamiatkový úrad Košice, na založenie do spisu